

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. VII. Summa casuum reservatorum in Bulla Cœnæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

gnantes aliqua ratione successores in beneficiis designent. Prohibetque omnis promissio, & pactio inter ipsos, & Episcopos, ac alios facultatem habentes admittendi resignationes de assumendis designatis.

Quare quævis resignatio facta cum conditione, qualitercumque explicata, siue admilla, est invalida, & simoniaca, si fiat coram Ordinariis, aliisve Prælatiis, inferioribus Summo Pontifice, ut §. 5. & §. 6. in contrafacientes infliguntur pœna, de quibus d. lib. 2. cit. agendum est. De forma publicandi resignationes beneficiorum in Curia, vel extra, est const. Greg. XIII. *Humano la 85. ibid.*

§. VII.

Summa casuum reservatorum in Bulla Cœna.

96. Bullam Cœnæ descripsimus supra *cap. 3. nu. 1.*

97. Casus reservati in Bulla Cœnæ summam referuntur.

In primo Canone excommunicantur *Hæretici omnes, Schismatici, eisque credentes, receptatores, fautores, ac defensores, ipsorumque scienter legentes, vel retinentes, imprimentes, ac defendentes libros hæresim continentis, vel de Religione tra-*

98. In 2. Appellantes à Papa ad futurum Concilium, ac dantes auxilium, consilium, aut favorem.

Nota. Id esse Pontifici injuriosum, nam, cum sit supra Concilium, nec superiorem in terris habeat, sine ipsius injuria

non potest id fieri: appellatio enim fit ad majorem: de quo lib. 3.

99. In 3. *Pyrata, Corsarii, & Latrunculi maritimi, in mari Papa à Monte Argentario ad Terracinam, ac ipsorum fautores, receptatores, & defensores.*

Nota. Pyratam idem esse, ac prædonem marinum, ex proposito, & non coactè percurrentem mare Pontificium, intentione furandi, licet aliqua præda non sequatur, quia Bulla censurat Pyratas, & non exigit prædam. Excusantur, qui deprædantur ligna inimicorum, quicum suo Principe bellum habent, eosque armis, & victualibus privant, ad eorum viam minuendam.

100. In 4. *Naufragantium Christianorum bona in mare generaliter, vel in litore ipsius surripientes.*

Nota 1. Per ly *Christianorum*, excludi surripientes bona Turcarum, aut Gentilium, & Hæreticorum, quia non præsumitur Bulla edita in protectionem hostium fidei. Sed sine peccato non possunt surripi; videntur etiam excludi bona Pyratarum, quia æquiparantur hostibus fidei, nec lex censetur patrocinari eis, qui contra legem faciunt.

Non peccat, qui præfata bona accipit, ut sevet proprio Domino, aut ad loca deferat, in quibus de mandato Principis servantur, ad effectum, ut Dominis restituantur.

Nota 2. Excommunicari surripientes bona Infidelium, existentia in navibus fidelium, per fideles licitè assecurata: ratio datur ex intentione legis, qua fideles protegit, ne præjudicium, & damnum reportent; fidelibus in casu bona peri-

perirent, & ad eos spectaret perquirere, recuperare, & compensare.

Nota 3. Non excommunicari, qui bona in litore, vel mari spontè à Domino relicta, surripit; nam de isto non potest dici, quod surripiat in damnata Domini.

Nota 4. Censuram extendi etiam ad fautores, & adjuvantes raptorem, qui in Bulla implicite, & virtualiter nominantur; nam, qui faver, etiam raptor dicitur; & qui adjuvat ad furtum, fur reputatur, & pœna furti punitur. Sum. Leand. ver. Bulla Cœna num. 2.

Ignorantia, non culpabilis, vel, quod ea sint bona fidelium naufragantium, vel, quod illud sit sub censura prohibitum, potest excusare; verùm, dum ignoranter surripit, cognoscit esse bona naufragantium fidelium sub censura prohibitum, statim innodatur, nisi restituat, vel restituendi animum habeat, Pueronus cap. 4. in Bullam Cœna à num. 52.

101. In 5. Omnes imponentes in suis terris pedagia, seu Gabellas extra casus à jure, vel ex Sedis Apostolica licentia permisso; eadem augentes, vel exigentes, auferri, vel prohibita imponi.

101. In 6. Omnes falsificantes literas Apostolicas, seu Papa, vel Card. Vice-Cancellarii, aut hujus Gerentis vices, aut falso publicantes, & etiam falso signantes.

Nota, cum falsificare, qui veras literas Papæ ab earum sincera veritate mutat, & variat ab eo sensu, quem habebant, sive per rasuram contingat, sive per literarum mutationem. Item, qui veto sigillo literarum Apostolicarum ad falsas utitur, vel falso ad veras: vel inficio, aut invito

eo, ad quem spectat, literas conficit, & expedit.

103. In 7. Deserentes, seu transmittentes ad Infideles, Turcas, Paganos, Judæos, &c. vel Hereticos, nominatim declaratos, arma, equos, ferrum, &c. bellica instrumenta, lignamina, Canapem, funes, &c. & alia, quibus Christianos, & Catholicos impugnant; nec non eos, qui per se, vel per alios, eos in Catholica Religione, & Christianorum permiscem certiores faciunt de rebus, statum Christiana Republica concernentibus: illis, que ad id auxilium, consilium, & favorem quemodolibet præstant.

Nota 1. Prohibitum esse deferre ad hostes fidei, quæ ex natura sua, & principali intentione, juxta communem Gentium consuetudinem, ad usum pugnae assumuntur & ad bella sunt apta, quibus impugnant Christianos, hoc est, impugnare solent; & ideo, etiam extra tempus belli prohibentur. Quædam alia, quæ hujus naturæ non sunt, sed indifferentia, tempore pacis licite eis venduntur, at tempore belli sunt prohibita.

Nota 2. Excommunicari, qui eis revelant, eosque certiores reddunt de pertinentibus ad statum Religionis Christianæ, ut Christiana est. Similiter, qui eis mittunt folia, vulgò Avvisi: maximè ex Urbe, plena mendaciis, aut, etiam contentia vera de Romana Curia, sed in damnum Religionis Christianæ; & Pasquinatas, quæ solent, vacante Sede, contra Collegium, vel aliquem Cardinalium componi; id enim in contemptum, & derisionem Christianæ Religionis apertissimè cedit.

104. In 8. *Omnes impediētes, qui vi-
Etualia, seu alia ad usum Romana Curia
necessaria deferunt; & prohibentes ne ad
ipsam afferantur; aut per se, vel per alios,
defendentes, qui sic impediunt, prohibent,
& perturbant.*

Nota 1. Principem, seu Gubernato-
rem, qui, pœnis appositis, prohibet,
ne quis extrahat à sua ditione triticum,
vintum, &c. quia indiget, non ligari
censura, licet inde sequatur, quod ad
Urbem non ferantur; ratio est, quia ta-
li modo intendit providere necessitati-
bus sui populi; sed, si sine justa causa
impediret, vel specificaret, ne ad Ro-
manam Curiam adducerentur, quia id
esset in odium Romanæ Curia, quæ tali
lege offenditur.

Nota 2. Nomine Romanæ Curia intel-
ligi Sedem Apostolicam, seu Audien-
tiam Papæ, constantem ex ipso, Cardina-
libus, Prælati, Auditoribus, & aliis Judi-
cibus, ac ex omni genere Officialium, Fa-
miliarium, Litigantium, &c.

105. In 9. *Qui per se, vel per alios ad
Sedem Apostolicam euntes, vel ab ea rece-
dentes, spoliant, mutilant, capiunt, interfici-
unt; & qui sine jurisdictione vexant
commorantes in Romana Curia.*

Nota 1. Incurrere excommunicationem
etiam, qui interficiunt, &c. venien-
tes ad Papam, non tanquam ad Papam,
sed tanquam ad Principem temporalem.
ut ab illo officium temporale consequan-
tur, quia nomine Sedis Apostolicæ intel-
ligitur Romana Curia, quæ non solum si-
gnificat audientiam Papæ spirituales,
sed etiam temporalem.

Nota 2. Venientes, reputari, qui ad
Curiam Romanam occasione negotii ibi

pertraçandi, accedunt; *recedentes ve-
rò, qui, illis expeditis, ad propria reverti-
tuntur.*

Nota 3. Offendentes Hæreticos acce-
dentes ad Romanam Curiam, vel ob
conversionem, baptismum, aut alium
spirituales finem, aliudve negotium,
vel habentes saluum conductum, & pos-
tea recedentes, ligari censura. Idque
ob honorem Sedis Apostolicæ, ad quam
omnibus debet aditus patere; & propter
verba Bullæ, quæ loquitur sine distin-
ctione.

Nota 4. Episcopum, vel alium Præla-
tum, qui contra sibi subditum, in Curia
commorantem, ob aliquod negotium
apud Sedem Apostolicam expediendum,
(istienim sunt morantes in Curia) præ-
fata exercent, censura ligari: nam tunc
est sub protectione Papæ, & gaudet pri-
vilegio venientium ad Sedem Apostoli-
cam; & alias præfati jurisdictionem sibi
usurpant.

106. In 10. *Vulnerantes, mutilantes,
interficiētes, depradantes, detinētes, ca-
pientes Romipetas, seu Peregrinos, ad Ur-
bem causa devotionis accedentes; & in ea
morantes, vel ab ipsa recedentes, & in
his dantes auxilium, consilium, vel favo-
rem.*

Nota 1. Poni vulnerationem distin-
ctam à mutilatione, quia vulneratio est
apertura in corpore; aliquo instrumento
facta: mutilatio verò est membri à cor-
pore separatio.

Nota 2. Difficultatem esse, an ad in-
currendam excommunicationem necesse
sit offendere Romipetas, quæ tales sunt,
seu quatenus accedunt ad Urbem causa
devotionis? Videtur resolvendum affir-
mati-

mativè; unde excusatur Romipeta, qui ex subita rixa socium vulnemat; nam non censetur ipsum offendere, ut Romipeta formaliter est, intendens peregrinationem impedire, vel in peregrinationis odium.

Nota 3. Romipetam, dum alia non habetur notitia, eum præsumi, quicum baculo, & Peregrinatorum habitu est in via, quæ Romam ducit.

107. In 11. *Interficietes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes, Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Legatos, Nuncios, aut eos à suis Diacribus, territoriis, terris, seu dominiis ejicientes necnon mandantes, vel ratâ habentes, seu præstantes ihhis auxilium, vel favorem.*

Nota 1. *Percutere* esse idem, ac cum dolore cedere, seu vulnerare: ut, pulsare, manu, pugno, virga, baculo, saxo, flagello, fune, &c. *Carcerare* idem est, ac custodire aliquem in loco tuto, ut non possit arbitrato suo exire; *Mutilare* idem, ac abscindere, seu truncare membrum, ita ut maneat à corpore separatum, ut manum, pedem, oculum, aurem, &c. *Vulnerare* est discontinuare partes carnis ferro, ligno, &c. *Interficere* verò est hominem, violenti actione, vita privare. *Hostiliter insequi* idem est, ac aliquem injustè insequi animo nocendi, ipso advertente, seu fugiente. *Ejicere* verò non est aliud, quàm aliquem antea receptum expellere.

108. In 12. *Qui per se, vel per alios, Personas, sive Ecclesiasticas, sive Sa-*
Maurinenci Cantela Confesi.

culares ad Romanam Curiam pro negociis recurrentes, vel inibi propter eadem commorantes, Procuratores, Advocatos, Agentes, Auditores, negotiorumque Gestores, vel Judices super dictis causis, vel negotiis deputatos, occasione causarum, vel negotiorum occidunt, seu quovis modo percutiunt, bonis spoliant; vel per se, vel per alios, directè, vel indirectè consilium, auxilium, vel favorem præstant.

Nota, non ligari censura, qui aliquem ex præfatis occidit &c. si ex aliis motivis, & occasionibus, & non propter causas, & negocia, quæ habet in Curia. occidat; ratio est, quia in præfato casu cessat formalis ratio Legis.

109. In 13. I. *Appellantes à gravamine, vel futura executione literarum Apostolicarum ad potestatem Sacularum.*

2. *Impedientes earumdem literarum Apostolicarum, seu causarum spiritualium executionem: aut confici instrumenta super dictarum executione: aut confecta, ne Parti tradantur.*

3. *Percutientes, vulnerantes, carcerantes, detinentes, ejicientes ex Civitatibus, Regnis, & locis: bonis spoliantes: & comminantes per se, vel per alium publicè, vel occultè Partes, seu Agentes, Consanguineos, Affines Familiars, Notarios, Executores, & Subexecutores literarum, citationum, &c. Monitoriorum, &c.*

4. *Prohibentes quibusvis ne ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, ne à Sede literas impetrent, seu impetratis utantur.*

(K)

6. Pra-

6. *Præsumentes apud se, aut Notarios, seu Tabelliones eas literas retinere.*

110. In 14. I. *Omnes, qui, auctoritate propria, causas spirituales, seu spirituales annexas ad se avocant, ab Auditoribus, & Commissariis Apostolica Sedis, & ab aliis Judicibus Ecclesiasticis.*

2. *Qui impediunt cursum earum, ac Personas eas prosequi volentes.*

3. *Qui se interponunt, tamquam Judices, in cognitione dictarum causarum.*

4. *Qui compellunt Partes actrices, quas causas predictas Judici Ecclesiastico committi fecerunt, ad revocandas citationes, inhibitiones, & alias literas, decretas in huiusmodi causis.*

5. *Qui compellunt easdem Partes ad faciendum eos absolvi a censuris, contra quos emanarunt inhibitiones.*

6. *Qui impediunt executionem literarum Apostolicarum, seu executorialium, processuum, aut decretorum quomodolibet.*

7. *Et prestantes favorem, consilium, aut assensum.*

111. In 15. I. *Omnes Judices Laici, qui quovis modo directe, vel indirecte, vel ex suo pratenso officio, aut ad instantiam Partis, vel aliorum quorumcumque trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant trahere Personas Ecclesiasticas ad suum Tribunal, Audientiam, cancellariam, Concilium, vel Parlamentum.*

2. *Et facientes statuta, pragmaticas, & quavis alia decreta, quibus Ecclesiastica libertas laeditur, seu restringitur, aut prejudicatur juribus Sedis Apostolica, vel aliarum Ecclesiarum.*

Nota, Canonem loqui de Judice, qui, sive sponte, motu proprio, & nemine

instante, seu ex proprio officio, vel ad instantiam Partis recurrentis ad eum, trahat Personam Ecclesiasticam ad suum Tribunal, id agit; ideò ex vi hujus Canonis privata persona non excommunicatur.

112. In 16. I. *Impedientes aliquo modo Praelatos Ecclesiarum, & Ecclesiasticos Judices, ne sua Jurisdictione utantur.*

2. *Recurrentes ad Curias Saculares post Ordinariorum, aut ab eis Delegatorum sententias, ac seludentes Fori Ecclesiastici Judicium.*

3. *Procurantes à Curia Saculari prohibitiones, & mandata, etiam poenalia contra sententias predictorum.*

4. *Decernentes tales prohibitiones.*

5. *Procurantes ea mandata exequi.*

6. *Dantes auxilium, consilium, patrocinium, & favorem in eisdem.*

Nota 1. *Judicem Ecclesiasticum posse triplici modo impediri, ne utatur sua Jurisdictione. 1. ut non incipiat exercere, quæ ad Jurisdictionem spectant; 2. ut non prosequatur, & executioni mandet ea, quæ judicavit; 3. ut revocet ea, quæ perfecit, & executus est; quodlibet ex his sufficit ad incurendam censuram; sive quis impediatur Judices Ordinarios, sive Delegatos; etiam si sit in causa mixti Fori, quando Ecclesiastici prævenerunt; nam hi tunc jussu agunt; consequenter injustè impediuntur.*

Nota 2. *Procurare esse directe petere, seu quarere, aut indirectè inducere, ut decernantur, vel executioni dentur prohibitiones.*

Nota 3. *Patrocinium hic significare defensionem judicialem, quæ fit per Ad-*

voca-

vocatos, vel Procuratores, dum in iudicio probant, aut sustinere volunt, recursum fieri posse, aut potuisse, vel prohibitiones, & mandata decerni. Pueronus ad *Can.* 16. num. 52.

113. In 17. *Qui iurisdictiones, seu fructus, redditus, vel proventus, pertinentes ad Papam, & Sedem Apostolicam, aut quascumque Ecclesiasticas Personas, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum usurpant, aut sequant sine licentia Romani Pontificis, aut aliorum, ad id facultatem habentium.*

Nota 1. Excommunicari, tam Ecclesiasticos, quam Laicos usurpantes; ratio est, quia Canon loquitur generaliter, nec distinguit.

Nota 2. *Usurpare* strictè, & formaliter sumptum, actionem significare, qua quis aliena, non tanquam aliena, sed tanquam propria, & debita, sibi adscribit. Et propterea DD. excusant à censura Latrones furantes, vel rapientes fructus, seu proventus Ecclesiarum; nam Fures non rapiunt prædicta bona, ut sua, sed potius, ut aliena. *Cajetanus.*

114. In 18. I. *Omnes, quicumque sint per se, vel per alios imponentes absque licentia Romani Pontificis Onera, Collectas, Decimas, Taleas Clericis, Prelatis, ac aliis Personis Ecclesiasticis: & eorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, bonis, fructibus, redditibus.*

2. *Exigentes prædicta tributa, & onera.*

3. *Recipientes dicta tributa, & onera imposta, etiam à sponte dantibus.*

4. *Faciendes exigere, seu imponere.*
5. *Dantes consilium, auxilium, vel favorem.*

Nota, sub dispositione comprehenduntur etiam bona Patrimonialia Clericorum,

115. In 19. Excommunicantur I. *Magistratus, Iudices, Notarii, Scribae, Executores, Subexecutores, quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali S. Sedis licentia.*

2. *Extendentes huiusmodi licentias ad casus non expressos: vel illis abutentes, si ve fuerint Consiliarii, Senatores, Praesidentes, Cancellarii, Vice-Cancellarii, & quovis alio nomine nuncupentur.*

116. In 20. I. *Præsumentes invadere, destruere, occupare, detinere per se, vel alium, directè, vel indirectè, terras, bona, & jura Romana Ecclesie in totum, vel in partem.*

2. *Usurpantes, perturbantes, retinentes Supremam jurisdictionem in illis, Romana Ecclesia, & Pontifici competentem.*

3. *Adherentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel favorem præstantes.*

Nota 1. *Invadere* esse vi, & armis locum aggredi, intrare, percurrere, infestare, & quocumque modo lædere.

Nota 2. *Destruere*, idem esse, ac diruere, demoliri, devastare; quod propriè refertur ad aedificia, propugnacula, arces, & mœnia; & fit instrumentis bellicis, tui-na, & incendio; verùm censuram incur-

(K) 2

retet

reret, qui incenderet campeſtria cum arboribus.

Nota 3. *Occupare* idem eſſe, quod poſſidere, & uſurpare: quod ad immobilia referri ſolet; in mobilibus enim eſt rapere; unde cenſuram incurrit, qui occupat, & poſſidet locum, etiam ſpontaneo deditum.

Nota 4. *Detinere* ſignificat occupatum, ſive à ſe, ſive à alio, retinere ſibi, nec reſtituere, nec relinquere.

Hæc ſunt compendioſè hic reddita ex ipſo textu Bullæ, editæ à S. S. D. N. Clemente XI. ut Confeſſarius ipſis inſtructus ab abſolutione eorum abſtineat, cum ſint Pontifici reſervata, ut ex adductis liquet: ſed vide Bullam.

CAPUT IX.

Prop. XIII. ab Alex. VII. &c.

Approbatio ad Confeſſiones.

1. **PROP. 13.** *Satisfacit præcepto Confeſſionis, qui conſitetur Regulari Epifcopo præſentato, ſed ab eo inſiſtè repro-*

Non eſt dubium Authores propoſitionis putari Regularibus, ad valide excipiendas ſæcularium Confeſſiones, non eſſe abſolute, & in omni caſu, extra mortis articulum, neceſſarium ab Epifcopis cum effectu approbationem obtinere. Sed non modo Regulares, verùm & Sacerdotes ſæculares approbandi ſunt per *Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. de ref.*

2. Queritur, *an idem ſit Sacerdotem eſſe approbatum ad Confeſſiones excipiendas, ac habere iuriſdictionem in poenitentis?*

Reſp. Negativè, nam diverſa ſunt approbatio, & iuriſdiction; illa aliud non eſt, quàm *teſtimonium*, quo Sacerdos habiliſ & idoneus iudicatur; ad audiendas Confeſſiones; hæc vero poteſtas ferendi ſententiam in ſubditum; quam Sacerdos ex vi puræ approbationis non recipit; quippe per hoc, quod quis habilis reputetur, ut Iudex eſſe poſſit, non ſequitur Iudicem conſtitui, eique ſubditos dari, in quos ſententiam pronunciet; ut per ſe patet, & in caſu noſtro eſt evidens; nam, cum Epifcopus dicit, *approbamus te*, eſt perinde, ac ſi dicat: *declaramus te idoneum eſſe ad excipiendas Confeſſiones*, & nil plus; at quando dicit, *damus tibi iuriſdictionem*, & *licentiam excipiendi Confeſſiones*, eſt perinde, ac ſi apertius dicat; *impertimur tibi jus audiendi Confeſſiones*; ſeu, *volumus, aut te Iudicem conſtituimus, ut ſententiam abſolutionis feras in eos, qui in foro poenitentia tibi ſubſciuntur.*

3. Queritur, *cujus nam Ordinarii approbatio neceſſaria ſit; an Confeſſarii; an poenitentis?*

Reſp. Confeſſarii, ſeu illius Diœceſis, in qua Confeſſio auditur; quod ſatis indicat textus Concilii: *nullum Sacerdotem poſſe Confeſſiones audire, niſi ab Epifcopis approbationem accipiat*; ubi, plurali locutione, ſignificat ab Epifcopis reſpectivè, eſſe approbandum ſic, ut non ſufficiat in una approbationem obtinuiſſe, ſi in aliis Diœceſibus debeat Confeſſiones excipere, etiam per ſonarum illius Diœceſis, in qua quis prius approbatus fuit: ut expreſſè conſt. *Clement. X. Superna.*

4. Sed queritur; *an Parochus poſſit ſuum ſubditum in alia Diœceſi in Confeſſione*